

О. В. Федорчак,
д. держ. упр., професор, доцент кафедри публічного врядування,
Інститут адміністрування, державного управління та професійного розвитку,
Національний університет "Львівська політехніка"
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9965-5135>

DOI: 10.32702/2306-6814.2025.2.187

УДОСКОНАЛЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДІВНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

O. Fedorchak,
Doctor of Sciences in Public Administration, Professor, Associate Professor of the Department of Public Governance,
Institute of Public Administration, Governance, and Professional Development, Lviv Polytechnic National University

IMPROVING PUBLIC ADMINISTRATION OF THE FINANCIAL ACTIVITIES OF ENTERPRISES IN UKRAINE'S MACHINE-BUILDING COMPLEX IN THE CURRENT CONDITIONS

У статті обґрунтовано пріоритетну роль машинобудівного комплексу України в забезпеченні обороноздатності держави в умовах війни та повоєнному відновленні економіки. Досліджено сучасний стан та проблеми його розвитку, запропоновано напрями удосконалення публічного управління фінансовою діяльністю машинобудівних підприємств. Доведено, що машинобудування, як пріоритетна галузь промисловості та економіки в цілому, потребує модернізації виробничих потужностей задля забезпечення його сталого розвитку і адаптації до кон'юнктурних коливань. Ключовим фактором успіху в оновленні машинобудівного комплексу є залучення значних фінансових інвестицій та ефективне фінансове управління ними через систему публічного управління. Розглянуто зарубіжний досвід антикризового управління фінансовою діяльністю підприємств машинобудівного комплексу в розвинутих країнах з метою стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування. Проведено аналіз фінансових результатів діяльності підприємств машинобудування, визначено проблеми зниження їх ефективності функціонування в сучасних умовах. На основі аналізу тенденцій зміни кількості діючих підприємств машинобудування в розрізі областей України за період 2019–2023 рр. зроблено висновок про необхідність трансформації існуючої системи публічного управління не тільки за рахунок зміни підходів до державного управління, але і розвитку місцевих ініціатив та розробки відповідних стратегій відновлення та ефективного функціонування машинобудівельного комплексу з боку органів місцевого самоврядування. Досліджено державні програми підтримки машинобудування та обсяг виділеного з бюджету фінансування на їх реалізацію, які діють у 2024 році. Зазначено на необхідність удосконалення публічного управління фінансовою діяльністю підприємств машинобудівного комплексу на основі публічно-приватного партнерства, побудовано схему його практичної реалізації. Для підвищення ефективності фінансової діяльності підприємств машинобудування запропоновано створення нових або приєднання до існуючих мережових структур у вигляді індустріальних парків, кластерів, хабів тощо.

The article substantiates the priority role of Ukraine's machine-building complex in ensuring the state's defense capability during wartime and post-war economic recovery. It examines the current state and challenges of its development and proposes directions for improving the public administration of financial activities of machine-building enterprises. It is proven that machine building, as a priority industry within the economy and industrial sector, requires modernization of production capacities to ensure sustainable development and adaptation to market fluctuations. A key factor for the success of renewing the machine-building complex is the attraction of significant financial investments and their efficient management through the public administration system. The article explores international practices of crisis management in the financial activities of enterprises of machine-building complexes in developed countries to stimulate the development of domestic machine-building. It analyzes the financial performance of machine-building enterprises and identifies the issues leading to a decline in their operational efficiency under current conditions. Based on an analysis of the trends in the number of active machine-building enterprises across Ukraine's regions from 2019 to 2023, a conclusion is drawn on the necessity of transforming the existing public administration system. This transformation should involve not only changes in approaches to public administration but also the development of local initiatives and the creation of relevant strategies by local governments for the recovery and efficient functioning of the machine-building complex. The article examines state programs supporting machine building and the budget allocations for their implementation in 2024. It emphasizes the need to improve the public administration of financial activities of the enterprises of machine-building complexes through public-private partnerships and proposes a practical implementation model. To enhance the financial efficiency of machine-building enterprises, the creation of new or integrated into existing network structures such as industrial parks, clusters, and hubs is recommended.

Ключові слова: держава, публічне управління, машинобудування, машинобудівний комплекс, економіка, фінансова діяльність, сталий розвиток, інвестиції, публічно-приватне партнерство.

Key words: state, public administration, machine building, machine building complex, economy, financial activities, sustainable development, investments, public-private partnership.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

Машинобудівний комплекс завжди відігравав значну роль в сталому розвитку економіки України, зростанні її експортного потенціалу. В умовах впровадження воєнного стану відбулася переорієнтація машинобудування на підтримку обороноздатності країни, виникли проблеми, пов'язані зі зміною зовнішньоекономічної політики держави, пошкодженням майна машинобудівних та пов'язаних з їх діяльністю підприємств та об'єктів обслуговуючої інфраструктури, дефіцитом кваліфікованих кадрів, подорожчанням ресурсів тощо. Будучи драйвером економічного зростання держави, машинобудівний комплекс потребує удосконалення публічного управління з метою пришвидшення інтеграції до вимог Європейського Союзу (ЄС), виходу з продукцією машинобудування на світові ринки. З одного боку, це забезпечить прискорення повоєнного відновлення економіки держави, а з іншого, потребує значного обсягу коштів, розвитку програм підтримки та механізму преференцій з боку органів державної влади та місцевого самоврядування. Саме питанням дослідження напрямів трансформації публічного управління фінансовою діяльністю підприємств машинобудівного комплексу України в умовах воєнного стану і повоєнного відновлення економіки присвячена дана тема статті.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

На сьогоднішній день існує значна кількість наукових праць [1 — 10], присвячена питанням дослідження сучасного стану та проблем функціонування і розвитку машинобудівного комплексу України, удосконаленню державної політики регулювання його діяльності, підвищення конкурентоспроможності та забезпечення інноваційного оновлення. Незважаючи на значний обсяг наукових праць по зазначеній проблематиці, дослідження стосовно удосконалення існуючого механізму публічного управління машинобудівним комплексом набувають особливої актуальності в умовах війни і повоєнного відновлення економіки держави і потребують додаткових наукових доробок у напрямку розвитку публічно-приватного партнерства, розробці місцевих стратегій підтримки машинобудівних підприємств, перспектив виходу вітчизняної продукції машинобудування на світові ринки і, особливо, ринки країн ЄС.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ (ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ)

Формулювання цілей статті (постановка завдання) полягає в дослідженні напрямів удосконалення публічного управління фінансовою діяльністю підприємств машинобудівного комплексу України для забезпечення прискорення повоєнного відновлення економіки держави.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Повоснене відновлення економіки багато в чому буде залежати від темпів розвитку машинобудівного комплексу, інноваційне відставання якого від інших промислових підприємств буде суттєво гальмувати процеси відновлення, збільшуючи імпортозалежність держави і погіршуючи показники її конкурентоспроможності на міжнародних ринках. Діяльність підприємств машинобудівного комплексу протягом тривалого періоду часу характеризувалася виникненням різноманітних проблем, які особливо актуалізувалися в період впровадження військового стану і викликали появу нових викликів і загроз, які в першу чергу позначилися на результатах їх фінансової діяльності. Підвищення ефективності фінансової діяльності зазначених підприємств потребує системного дослідження існуючих проблем та удосконалення публічного управління як дієвого важеля на шляху їх усунення.

Азарян О. М. та Біленький О. Ю. вважають основною проблемою сталого розвитку машинобудівного комплексу України відсутність комплексної стратегії його розбудови та пропонують серед першочергових заходів стимулювання технічного переозброєння машинобудування, удосконалення податкового та митного законодавства, підтримку на рівні держави щодо створення машинобудівних кластерів [3].

Паневник Т. М. та Болгарова Н. К. акцентують увагу на тому, що в технологічно розвинутих країнах розвиток нових технологій відбувається швидкими темпами, моральне старіння технологій та обладнання настає дуже швидко, тому модернізація виробничих потужностей машинобудівного комплексу стає першочерговим завданням його сталого розвитку, а виробництво має бути гнучким та здатним адаптуватися до кон'юктурних коливань. Для ефективного фінансування таких змін автори пропонують створювати за участю машинобудівних підприємств фінансово-промислові групи, що дозволить консолідувати промисловий, банківський, фінансовий, торговельний капітал, забезпечити реалізацію довготермінових стратегій, використовуючи внутрішньогрупові фінансово-кредитні механізми досягнення поставлених цілей [4].

Підкреслюючи роль держави в розвитку машинобудування, Дегтяр А. О. наполягає на тому, що оновлення машинобудівного комплексу України вимагає значних фінансових інвестицій, а ефективне фінансове управління є ключовим фактором успіху в цьому процесі. Саме публічне управління створює умови для розвитку машинобудівного комплексу, розробляє стратегії, розподіляє необхідні ресурси та забезпечує ефективну роботу всіх задіяних компонентів, реалізує інфраструктурні проекти. Основною проблемою розвитку машинобудування, на думку автора, є те, що для технологічного оновлення машинобудівним підприємствам не вистачає фінансових ресурсів. Вирішити проблему дефіциту коштів можливо за рахунок застосування комплексного підходу, що поєднуватиме державну підтримку з приватними інвестиціями та використанням ефективних фінансових інструментів [5].

Адаптацію зарубіжного досвіду антикризового управління фінансовою діяльністю підприємств машино-

будівного комплексу досліджував Ткачук Д. Ю., який пропонує використовувати напрацювання розвинутих країн у розвитку вітчизняного машинобудування. На думку автора, заслуговують на увагу такі дії зарубіжних країн щодо публічного управління машинобудівного комплексу:

— США — стимулювання ділової активності підприємств за допомогою економічних і фінансових інструментів, застосування спрощеної системи оподаткування, державні програми професійного навчання, фінансування державою будівництва в галузі машинобудування;

— Південна Корея — агресивна експортна політика та захисна стратегія імпорту продукції машинобудування, жорсткий державний контроль за торгівлею та курсами валют, розширення можливостей отримання кредитів в іноземній валюті;

— Китай — державне страхування кредитів для експортерів продукції машинобудування та високотехнологічних товарів національного виробництва;

— Франція — впровадження податкового кредиту розміром 30% від перших 100 млн євро, вкладених у діяльність з НДДКР. Для підприємств-початківців, що вперше фінансують інноваційну діяльність, надається податковий кредит у розмірі 50%;

— Німеччина — потужна практика державної фінансової підтримки машинобудівних підприємств через податкові пільги та пряме бюджетне фінансування пріоритетних проектів;

— Угорщина — державна фінансова санація великих підприємств, які мали велику заборгованість перед державою, а не перед контрагентами та банківськими установами [6].

Широкомасштабне вторгнення країни-агресора в Україну змінило погляди науковців на стратегії розвитку вітчизняного машинобудування. Так, Пінчук О. В., розглянувши вплив військових дій на машинобудівний комплекс України, зазначає, що має місце руйнування не тільки значної кількості підприємств, але і об'єктів інфраструктури. Відмова від експорту до Росії, пошук нових ринків збуту, переорієнтація виробленої продукції на вироби оборонного значення, мобілізація персоналу підприємств і втрата певної частки кваліфікованого персоналу стали головними проблемами функціонування машинобудівного комплексу. Для відновлення діяльності зазначеного комплексу автор виокремлює такі ключові фактори, як державну підтримку у вигляді субсидій, податкові пільги та доступ до позикових фінансових ресурсів [7].

Автори роботи [8] вважають, що в сучасних умовах необхідна реалізація стратегічних засад удосконалення публічного управління в машинобудівному комплексі, що дасть змогу провести технологічну модернізацію та підвищити конкурентоспроможність машинобудівних підприємств, враховуючи світові тенденції інноваційного розвитку машинобудування. Зазначені заходи сприятимуть підвищенню обороноздатності та національної безпеки України.

На думку Кузьминчук Н. В. та Капранової Л. Г. для підприємств машинобудування, де управління фінансами є критичним через великі масштаби операцій та складність виробничих процесів, впровадження цифро-

Таблиця 1. Кількість діючих підприємств машинобудування

Області України	2021		2022		2023	
	усього, одиниць	з них ФОПів, одиниць	усього, одиниць	з них ФОПів, одиниць	усього, одиниць	з них ФОПів, одиниць
Україна, у тому числі області	7505	2241	6084	2063	7082	2514
Вінницька	218	85	202	84	233	102
Волинська	71	20	72	25	83	66
Дніпропетровська	741	232	664	220	710	691
Донецька	210	45	95	29	106	228
Житомирська	158	49	139	51	163	133
Закарпатська	66	17	64	20	74	71
Запорізька	592	179	381	111	415	645
Івано - Франківська	87	18	71	15	94	87
Київська	436	150	384	152	468	387
Кіровоградська	163	41	147	44	166	161
Луганська	59	13	9	5	8	61
Львівська	328	116	311	118	387	323
Миколаївська	209	61	158	58	200	201
Одеська	283	87	244	82	286	286
Полтавська	232	71	218	79	249	211
Рівненська	78	22	77	25	90	70
Сумська	164	34	134	35	145	150
Тернопільська	88	31	78	31	89	77
Харківська	1047	365	790	316	896	1080
Херсонська	163	72	52	28	60	165
Хмельницька	172	67	165	67	173	154
Черкаська	243	102	230	103	261	253
Чернівецька	49	15	47	17	62	44
Чернігівська	114	39	86	31	105	111
м. Київ	1534	310	1266	317	1559	1433

Джерело: складено автором на основі [12].

вих технологій, автоматизованих рішень у фінансовій сфері забезпечує зменшення операційних витрат, покращує якість продукції, прискорює процеси ухвалення рішень. Ключовим напрямком для реалізації цифрових інновацій є інтеграція штучного інтелекту в машинобудівні процеси [9].

Грунтовне дослідження стану та перспектив сталого розвитку машинобудування здійснено авторами роботи [10]. Серед проблем розвитку українського машинобудування виокремлено такі: неврахування економічних інтересів України при зовнішній торгівлі, зокрема в угодах про вступ до СОТ; недостатність інвестицій в модернізацію основного капіталу; переважне виробництво неповного циклу; низький рівень технологічності, інноваційності та конкурентоспроможності вітчизняної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках; відсутність ефективної протекціоністської політики держави в напрямі стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування. Вихід із ситуації, що склалася в машинобудівному комплексі України, автори бачать в розробленні ефективної протекціоністської політики держави з метою підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції машинобудування проміжного і кінцевого споживання як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках, стимулюванні розвитку вже існуючих машинобудівних та суміжних із ними виробництв і секторів економіки, які пріоритетно зорієнтовані на внутрішній ринок, мотивування іноземних транснаціональних компаній (ТНК) до роботи на українському споживчому ринку товарів машинобудування до створення в Україні виробництва повного циклу.

У проведених наукових дослідженнях більшість вчених вважають, що пріоритетними напрямками відродження машинобудівного комплексу і його інтеграції у світовий ринок машинобудівної продукції є удосконалення існуючого механізму публічного управління та створення на рівні держави і органів місцевого самоврядування стимулів для подальшого розвитку підприємств, що входять до зазначеного комплексу, враховуючи євроінтеграційні наміри України та необхідність адаптації державної політики в сфері машинобудування до вимог Європейського Союзу.

Трансформація публічного управління машинобудівельним комплексом передбачає не тільки зміну підходів до державного управління, але і розвиток місцевих ініціатив та розроблення відповідних стратегій розвитку підприємств машинобудування, створення умов та стимулів їх відновлення та ефективного функціонування з боку органів місцевого самоврядування.

Аналіз тенденції зміни кількості діючих підприємств машинобудування в розрізі областей України за період 2021—2023 рр. подано в таблиці 1

Згідно даних, наведених в таблиці 1, кількість підприємств машинобудування в довоєнному 2021 р. мала постійну тенденцію до зростання. Суттєве зменшення кількості підприємств спостерігалось в 2022

році після повномасштабного вторгнення, що обумовлюється втратою виробничих потужностей, ринків збуту і характеризується зростанням обсягу імпорту продукції машинобудування. У 2023 р. намітилися позитивні зрушення в сторону збільшення кількості підприємств машинобудування.

Також позитивною за період, що аналізується, є тенденція зростання кількості малих та середніх підприємств, створених фізичними особами-підприємцями (ФОП), особливо в 2023 році, в розрізі практично усіх областей України.

Аналіз фінансових результатів діяльності підприємств машинобудування за січень вересень 2023—2024 рр. наведено в таблиці 2.

Згідно статистичних даних, машинобудування відноситься до переробної промисловості і включає види виробництва, наведені в таблиці 2. З наведених даних в табл. 2 можна зробити висновок, що в січні-вересні 2024 року фінансові результати діяльності підприємств машинобудування зросли майже в 2 рази в порівнянні з аналогічним показником 2023 р. При цьому кількість збиткових підприємств знизилась всього на 0,4 %.

Спостерігається зростання як прибутку до оподаткування, так і розміру збитку та кількості збиткових підприємств за таким видам машинобудування, як виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції. Тенденція незначного збільшення розміру збитків, а саме на 3,3% та кількості збиткових підприємств на 4,0% спостерігалась у виробництві автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів.

Таблиця 2. Фінансові результати до оподаткування підприємств машинобудування України

Показники	Фінансовий результат до оподаткування		Прибуток до оподаткування		Збиток до оподаткування		Кількість збиткових підприємств у % до загальної кількості підприємств	
	січень–вересень 2024, млн грн	січень–вересень 2023, млн грн	млн грн	у % до січня–вересня 2023	млн грн	у % до січня–вересня 2023	січень–вересень 2024	січень–вересень 2023
Машинобудування	30716,5	15372,9	35828,8	196,6	5112,3	179,1	21,2	21,6
виробництво комп'ютерів, електронної та оптичної продукції	4789,0	2518,3	4934,8	186,9	145,8	119,7	11,8	10,3
виробництво електричного устаткування	2658,3	1137,2	3072,9	252,4	414,6	515,4	27,1	22,2
виробництво машин і устаткування, не віднесених до інших угруповань	9201,2	2650,1	12350,2	313,1	3149,0	243,3	29,2	28,2
виробництво автотранспортних засобів, причепів і напівпричепів та інших транспортних засобів	14068,0	9067,3	15470,9	148,4	1402,9	103,3	14,6	18,6

Джерело: складено автором на основі [12].

Наведені дані свідчать про проблеми у сфері забезпечення прибутковості діяльності окремих підприємств машинобудування, обумовлені в основному:

- дефіцитом власних фінансових ресурсів для відновлення і подальшого інноваційного розвитку, без якого в сучасних умовах неможливо досягти конкурентних переваг;
- перебоями з електропостачанням та неможливістю здійснювати виробничу діяльність в повному обсязі;
- високим рівнем зношення основних засобів;
- виникненням проблем у кадровому забезпеченні;
- втратою значної долі ринків збуту і неможливістю швидкої переорієнтації на нові у зв'язку з низькою конкурентоспроможністю;
- зростанням цін на ресурси, що споживаються в процесі виробництва продукції машинобудування;
- низьким рівнем взаємодії з органами державної і місцевої влади, фінансово-кредитними установами, представниками реального сектору економіки, зарубіжними партнерами тощо.

Вирішити зазначені проблеми без суттєвої державної підтримки підприємства машинобудівного комплексу є не в змозі.

Розгляд програм державної підтримки машинобудування, які діяли у 2024 році та обсяг виділеного з бюджету фінансування на їх реалізацію, подано в табл. 3.

Вирішити проблеми підвищення ефективності фінансової діяльності підприємств машинобудівельного комплексу можливо завдяки удосконаленню та роз-

Таблиця 3. Програми державної підтримки машинобудування

Назва програми	Мета і завдання програми
Програма підтримки українських машинобудівельників за допомогою гарантування участі виробників вітчизняної продукції у електронних торгах	Стимулювання машинобудівної промисловості шляхом створення попиту на продукцію машинобудування.
Програма «Зроблено в Україні»	Залучення інвестицій для розвитку українських виробників, збільшення виробництва продукції із високою доданою вартістю та стимулювання попиту на українські товари
Програма компенсацій аграріям за придбання техніки та обладнання українського виробництва	Компенсація від держави чверті ціни придбаної сільськогосподарської техніки українського виробництва для фермерів. На реалізацію програми у бюджеті 2024р закладено 1 млрд грн;
Програма «Розвиток індустріальних парків»	Державна фінансова підтримка створення індустріальних парків. фінансування до 150 мільйонів гривень для забезпечення будівництва необхідної інфраструктури Індустріальних парків
Програма «Шкільний автобус»	Стимулює розвиток українського машинобудування, щорічно на її реалізацію виділяється 1 млрд грн з державного бюджету

Джерело: складено автором на основі [13].

витку форм публічного управління, однією серед яких є публічно-приватне партнерство, спрямоване на активізацію спільних дій з боку представників бізнесу, державних і місцевих органів влади (рис. 1).

Органи державної і місцевої влади повинні приймати стратегічні рішення щодо відновлення та сталого розвитку підприємств машинобудівного комплексу, спираючись на плани економічних реформ, погоджених з іноземними партнерами та інвесторами, перспективи реалізації євроінтеграційних намірів і приєднання до єдиного ринку ЄС, стратегії розвитку цифрових та інноваційних технологій в машинобудуванні та пов'язаних з ним інших видів економічної діяльності, створенні преференцій для розвитку малих і середніх підприємств машинобудування та посилення їх експортної спроможності.

Необхідною умовою є розвиток діалогу органів влади і представників машинобудівельних підприємств, що можливо забезпечити завдяки проведенню опитувань щодо виявлення першочергових проблем їх діяльності в сучасних умовах, проведення системного моніторингу змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі функціонування виробників продукції машинобудування, організації проведення виставок, бізнес-форумів із залученням іноземних партнерів тощо.

Для підвищення ефективності фінансової діяльності підприємств машинобудування необхідно забезпечити створення нових або приєднання до існуючих мережевих структур, функціонуючих на міжнародному, транснаціональному, регіональному та місцевому рівнях у вигляді індустріальних парків, кластерів, хабів тощо, особливо створених підприємствами транспорту [11].

Це потребуватиме відновлення і модернізації виробничої, транспортно-логістичної, фінансової та інституційної інфраструктури, розвитку міжнародного, транскордонного та регіонального співробітництва, які забезпечити без фінансової, технічної, консультаційної, інституційної підтримки з боку органів державної і місцевої влади неможливо.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Проведений аналіз фінансової діяльності підприємств машинобудівного комплексу дозволяє зробити висновок про те, що не дивлячись на тенденції їх відновлення у 2023—2024 рр. порівняно зі спадом 2022 року, кількість

Рис. 1. Публічне управління фінансовою діяльністю підприємств машинобудівного комплексу України на засадах публічно-приватного партнерства

Джерело: складено автором.

збиткових підприємств незначно, але зростає практично за усіма видами діяльності. В умовах складної економічної і політичної ситуації в Україні, підвищення ефективності і конкурентоспроможності підприємств машинобудівного комплексу потребує узгодження дій та спільного бачення стратегій їх розвитку на державному та місцевому рівнях.

Враховуючи пріоритетну роль машинобудування в забезпеченні обороноздатності держави, виробництві інноваційних зразків військової техніки, задоволенні попиту на продукцію машинобудування підприємств реального сектору економіки та населення, необхідно удосконалити напрями бюджетної, податкової, митної, інвестиційної політик, а також державної політики в сфері науки та цифрової трансформації. Це дасть змогу оцінити потребу в бюджетних коштах, додаткових, митних преференціях для підприємств машинобудівного комплексу в залежності від їх розміру, напрямів інноваційного оновлення та експортної орієнтації.

При удосконаленні публічного управління фінансовою діяльністю підприємств вітчизняного машинобудівного комплексу повинні також враховуватися зміни напрямів глобального публічного управління, в якому відображаються сучасні глобалізаційні процеси, зокрема в галузі світового машинобудування та розвитку міжнародного ринку збуту його продукції.

Література:

1. Абушов Т. (2024). Стан машинобудування в Україні через призму управління ресурсами. Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні

науки. 2024. № 334 (5). С. 151—156. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-20>

2. Дубина М. В., Решетилів, Д. С. (2024). Механізм публічного управління інноваційним розвитком агропромислового комплексу регіону: сутність та структура. *Economic Synergy*. 2024. № 3. С. 6—29. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2024-3-1>

3. Азарян О. М., Біленький, О. Ю. (2014). Машинобудівний комплекс України: стратегічні аспекти розвитку й відносницький підхід. *Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво*. 2014. № 3. С. 4—10. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2014_3_3

4. Паневник Т. М., Болгарова Н. К. (2015). Машинобудівний комплекс як каталізатор інтеграційних процесів. *Бізнес-Інформ*. 2015. № 6. С. 108—112. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2015_6_19

5. Дегтяр А. О. (2024). Публічне управління структурним оновленням машинобудівного комплексу України. *Суспільство та національні інтереси*. 2024. № 7 (7). С. 523—534. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-7\(7\)-523-534](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-7(7)-523-534)

6. Ткачук Д. Ю. (2024). Особливості зарубіжного досвіду публічного управління фінансовою діяльністю машинобудівного комплексу. *Аспекти публічного управління*. 2024. № 12 (3). С. 36—44. DOI: <https://doi.org/10.15421/152435>

7. Пінчук О. В. (2024). Трансформаційні зміни у машинобудуванні України під впливом воєнних дій. *Трансформаційна економіка*. 2024. № 3 (08). С. 37—44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2024-8-5>

8. Щур Р. І., Ткачук Д. Ю. (2024). Публічне управління розвитком машинобудівного комплексу України в умовах економічної нестабільності. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2024. № 2 (2). С. 112—119. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.20.112-119>

9. Кузьминчук Н. В., Капранова, Л. Г. (2024). Цифровізація та автоматизація бізнес-процесів як інструмент забезпечення економічної безпеки в машинобудівній галузі. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. № 11. С. 1—14. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14213009>

10. Розвиток машинобудування в Україні: проблеми та шляхи їх вирішення: монографія / за заг. ред. д.е.н., проф. С. О. Ішук. Львів: ДУ "Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долішнього НАН України". 2022. 137 с.

11. Парубець, О. М. (2013). Економіко-організаційні принципи взаємодії суб'єктів транспортних мереж. *Ефективна економіка*. 2013. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1795>

12. Державна служба статистики України. Офіційний сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 18.12.2024).

13. Міністерство економіки України. Офіційний сайт. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=2ed8e355-81de-49ea-9bdd-ba28db7e0710&title=ZroblenoVUkraini> (дата звернення: 21.12.2024).

References:

1. Abushov, T. (2024), "State of engineering in Ukraine through the prism of resource management", *Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky*, vol. 334 (5), pp. 151—156. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-20>

2. Dubyna, M.V. and Reshetylov, D.S. (2024), "Mechanism of public management of innovative development of the agro-industrial complex of the region: essence and structure", *Economic Synergy*, vol. 3, pp. 6—29. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2024-3-1>

3. Azaryan, H.M. and Belenkyi, O. Yu. (2014), "Machine-building complex of Ukraine: strategic aspects of development and relational approach", *Derzhava ta rehiony. Seriya: Ekonomika ta pidpriemnytstvo*, vol.3, pp.4—10, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drep_2014_3_3 (Accessed 21 December 2024).

4. Panevnyk, T.M. and Bolharova, N.K. (2015), "Machine-Building Complex as a Catalyst of Integration Processes", *Biznes-Inform*, vol. 6, pp. 108—112, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2015_6_19 (Accessed 21 December 2024).

5. Diegtiar, A. O. (2024), "Public administration of structural renewal of the machine-building complex of Ukraine", *Suspilstvo ta natsionalni interesy*, vol. 7, pp. 523—534. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-7\(7\)-523-534](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2024-7(7)-523-534)

6. Tkachuk, D. Yu. (2024), "Features of Foreign Experience in Public Financial Management of the Machine-building Complex", *Aspekty publichnoho upravlinnia*, vol. 12 (3), pp. 36—44. DOI: <https://doi.org/10.15421/152435>

7. Pinchuk, O. V. (2024), "Transformational changes in Ukraine's machine-building sector under the influence of military actions", *Transformatsiina ekonomika*, vol. 3 (08), pp. 37—44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8141/2024-8-5>

8. Shchur, R. I. and Tkachuk, D. Yu. (2024), "Public management of the development of the machine-building complex of Ukraine in the conditions of economic instability", *Aktualni problemy rozvytku ekonomiky rehionu*, vol. 2 (2), pp. 112—119. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.20.112-119>

9. Kuzmynchuk, N.V. and Kapranova L.G. (2024), "Digitalization and automation of financial processes as a tool for ensuring economic security in the machinery industry", *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii*, vol. 11. pp.1—14 DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14213009>

10. Ishchuk, S. O. (2022), *Rozvytok mashynobuduvannia v Ukraini: problemy ta shliakhy yikh vyrishennia* [Development of mechanical engineering in Ukraine: problems and ways to solve them], DU "Instytut rehionalnykh doslidzhen imeni M.I. Dolishnoho NAN Ukrainy", Lviv, Ukraine.

11. Parubets, O. M. (2013), "Economic and organizational principles of interaction between transport network entities", *Efektivna ekonomika*, vol. 2, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1795> (Accessed 21 December 2024).

12. State Statistics Service of Ukraine (2024), available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 18 December 2024).

13. Ministry of Economy of Ukraine (2024), available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=2ed8e355-81de-49ea-9bdd-ba28db7e0710&title=ZroblenoVUkraini> (Accessed 21 December 2024).
Стаття надійшла до редакції 10.01.2025 р.